

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

голова Приймальної комісії

_____ проф. І.Є. Цепенда

„26” березня 2018 р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування

Комплексний іспит з польської мови і літератури

для зарахування на навчання за ступенем магістра за спеціальністю

035 Філологія (польська мова і література)

на основі ступеня бакалавра при прийомі на навчання у 2018 році

Розглянуто та схвалено

на засіданні Приймальної комісії

ДВНЗ “Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника”

Протокол № 4 від „26” березня 2018р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування “ **Комплексний іспит з польської мови і літератури** ” є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем магістра за спеціальністю 035 Філологія при прийомі на навчання на основі ступеня бакалавра до ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” у 2018 році.

Програма містить основні питання з польської мови і літератури та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ FONETYKA I FONOLOGIA

1. Fonetyka jako nauka o dźwiękowej strukturze mowy. Przedmiot, zadania, działy fonetyki.
2. Fonetyka w Polsce i na świecie. Historia badań fonetycznych.
3. Dziedziny zastosowania fonetyki.
4. Budowa narządów mowy. Aparat oddechowy, dźwiękowy, artykulacyjny.
5. Funkcjonowanie narządów mowy. Opis artykulacji głoski.
6. Głoska a litera. Alfabet. Fazy artykulacji głoski.
7. Fonetyczna zasada pisowni polskiej. Przyczyny rozbieżności między ortografią a fonetyczną zasadą pisowni w języku polskim.
8. Najważniejsze różnice między wymową a pisownią w języku polskim.
9. Cztery zasady pisowni polskiej.
10. Transkrypcja fonetyczna. Zasady transkrypcji fonetycznej.
11. Akustyczna i artykulacyjna charakterystyka głosek polskich.
12. Samogłoski, ich funkcje i charakterystyczne cechy artykulacyjne. Trójkąt Benniego.
13. Wymowa samogłosek nosowych w języku polskim.
14. Kryteria podziału spółgłosek polskich.
15. Ogólne pojęcie sylaby. Sylaby zamknięte i otwarte. Zasady podziału wyrazów na sylaby w języku polskim.
16. Pojęcie akcentu. Akcent stały a swobodny. Pojęcie akcentu zdaniowego. Akcent logiczny. Wyrazy atoniczne (klityki). Zestrój akcentowy.
17. Płoczas w języku polskim.
18. Upodobnienia wewnątrzwyrazowe w języku polskim. Upodobnienia międzywyrazowe w języku polskim.
19. Alternacje w języku polskim.

20. Fonologia jako dział językoznawstwa.
21. Głoska a fonem.
22. Opozycje fonologiczne w języku polskim.

MORFONOLOGIA. FLEKSJA

1. Przedmiot i zakres fleksji. Główne zadania fleksji, jej działy. Fleksja a inne działy językoznawstwa.
2. Podstawowe pojęcia syntagmatyki fleksyjnej: morf fleksyjny, forma fleksyjna, część gramatyczna. Budowa formy wyrazowej.
3. Wyraz. Słowo. Leksem. Forma wyrazowa. Syntetyczne a analityczne formy fleksyjne.
4. Pojęcie paradygmatu. Paradygmat defektywny. Formy wariantywne a synkretyczne.
5. Leksemy odmienne, nieodmienne, funkcjonalnie odmienne.
6. Kategoria gramatyczna, jej typy. Kategoria fleksyjna i klasyfikująca, syntaktycznie zależna i syntaktycznie niezależna.
7. Części mowy. Kryteria podziału wyrazów na części mowy. Fleksyjne kryterium podziału wyrazów na części mowy (klasyfikacja leksemów Z. Saloniego).
8. Niesamodzielne części mowy. Przyimek, partykuła.
9. Niesamodzielne części mowy. Spójnik. Wykrzyknik.
10. Kategoria rodzaju rzeczowników polskich. Zagadnienie dwurodzajowości.
11. Kategorie semantyczne osobowości, żywotności. Formy synkretyczne w deklinacji rzeczowników.
12. Podział rzeczowników ze względu na znaczenie.
13. Kategoria liczby. Rzeczowniki plurale i singulare tantum.
14. Przypadek jako kategoria gramatyczna, jego wykładniki, funkcje.
15. Pojęcie deklinacji. Typy deklinacyjne. Zmiany historyczne w deklinacji polskiej. Podział rzeczowników na deklinacje
16. Deklinacja męska rzeczowników. Nieregularna odmiana rzeczowników rodzaju męskiego.
17. Deklinacja nijaka rzeczowników. Osobliwości w odmianie rzeczowników deklinacji nijakiej.
18. Deklinacja żeńska rzeczowników. Nieregularna odmiana rzeczowników deklinacji żeńskiej.
19. Deklinacja mieszana.
20. Skrótownicy a skróty. Typy i odmiana skrótownic.
21. Przymiotnik. Kategorie gramatyczne przymiotnika. Deklinacja przymiotnikowa. Typy odmiany przymiotnika.
22. Męskoosobowe i niemęskoosobowe formy przymiotników. Alternacje tematowe we fleksji przymiotnika.
23. Kategoria stopnia przymiotników. Stopniowanie proste, złożone.
24. Przymiotnikowa odmiana rzeczowników.
25. Zaimek. Klasyfikacja zaimków: znaczeniowa, funkcyjna, formalna. Zaimek jako część mowy. Formalna klasyfikacja zaimków.
26. Odmiana zaimków rodzajowych. Cechy osobliwe w przymiotnikowej fleksji

- zaimków rodzajowych. Budowa zaimków nieokreślonych.
27. Odmiana zaimków bezrodzajowych. Charakterystyczne cechy fleksji zaimków osobowych. Wielefunkcyjność zaimka się.
  28. Ogólna charakterystyka czasownika. Czasowniki stanowe i czynnościowe. Grupy czasowników ze względu na rodzaj czynności.
  29. Tematy czasownika: formotwórcze i fleksyjne. Czasowniki zmienno- i niezmiennotematowe, równotematowe i różnotematowe. Temat podstawowy i poboczny. Tworzenie form czasownikowych na podstawie tematów formotwórczych.
  30. Koniugacja. Paradygmaty koniugacji polskiej. Podział czasowników S. Szobera.
  31. Kryteria i praktyczne zastosowanie klasyfikacji czasowników J. Tokarskiego. Budowa tematu czasu teraźniejszego czasowników w opozycji do tematu czasu przeszłego.
  32. Werbalne kategorie gramatyczne. Kategoria czasu: znaczenie, wartości, wykładniki formalne.
  33. Charakter werbalnej kategorii aspektu. Para aspektowa. Kryteria gramatyczne wskazujące na aspekt.
  34. Sposoby tworzenia czasowników dokonanych i niedokonanych. Odpowiedniki aspektowe w zależności od znaczenia czasownika.
  35. Werbalna kategoria trybu. Kategoria strony czasownika.
  36. Budowa i odmiana koniugacyjnych struktur fleksyjnych czasownika.
  37. Budowa i odmiana deklinacyjnych struktur fleksyjnych czasownika. Imiesłowy przymiotnikowe.
  38. Gramatyczna kategoria osoby czasownika. Nieosobowe czasowniki. Nieokreślono-osobowe formy. Predykatywy.
  39. Przysłówek. Typy przysłówek ze względu na budowę, pochodzenie i sposób derywacji.
  40. Stopniowanie przysłówek. Słowotwórstwo przysłówek.

SŁOWOTWÓRSTWO

1. Derywacja i kompozycja jako procesy tworzenia nowych jednostek językowych.
2. Wyraz podstawowy i pochodny. Podstawa słowotwórcza i formant. Parafraza słowotwórcza. Peryfraza słowotwórcza.
3. Typy formantów słowotwórczych. Funkcje formantu.
4. Typ słowotwórczy i kategoria słowotwórcza. Pojęcie produktywnego typu słowotwórczego.
5. Gniazdo słowotwórcze, paradygmat słowotwórczy, takt słowotwórczy.
6. Kategorie słowotwórcze rzeczowników. Nazwy czynności.
7. Nazwy cech.
8. Nazwy wykonawców czynności i zawodów.
9. Nazwy narzędzi.
10. Nazwy nosicieli cech.
11. Nazwy żeńskie.
12. Rzeczowniki zdrobniałe i zgrubiałe. Nazwy ekspresywne.

13. Nazwy miejsc i nazwy mieszkańców.
14. Nazwy zbiorowe i nazwy istot młodych.
15. Rzeczowniki złożone.
16. Skróty i skrótowce.
17. Formacje przymiotnikowe. Ogólna charakterystyka.
18. Przymiotniki odrzeczownikowe.
19. Przymiotniki odprzymiotnikowe.
20. Kategorie słotwórcze czasowników.
21. Kategoria aspektu: czasowniki dokonane i niedokonane.
22. Czasowniki prefiksalne.
23. Formacje przysłówkowe.

LEKSYKOLOGIA, FRAZEOLOGIA

1. Wstęp: krótki ekskurs do historii językoznawstwa.
2. Leksykologia jako dyscyplina językoznawcza.
3. Synchroniczne badania nad leksyką (semantyka leksykalna, socjolingwistyka, semazjologia, onomazjologia, statystyka leksykalna, frazeologia, paremiologia) i badania diachroniczne (etymologia, onomastyka).
4. Leksykologia – słownictwo – leksyka.
5. Zróżnicowanie słownictwa polskiego.
6. Warstwy słownictwa.
7. Wyraz-słowo-leksem. Semantyka.
8. Sposoby opisywania znaczenia w semantyce.
9. Relacje semantyczne między wyrazami: synonimia, antonimia, homonimia, polisemia.
10. Archaizmy, neologizmy w języku polskim.
11. Zapożyczenia w języku polskim.
12. Związki frazeologiczne (wg St. Skorupki).
13. Leksykografia polska: historia i współczesność.
14. Typy słowników języka polskiego.

SKŁADNIA

1. Składnia. Pojęcie i zakres składni. Miejsce składni w systemie językowym.
2. Podstawowe jednostki składniowe: zdanie i grupa składniowa. Grupy nominalne i werbalne współczesnej polszczyzny.
3. Wypowiedzenie. Główne zasady wypowiedzenia. Typy wypowiedzeń.
4. Rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzi (ogólna ch-ka).
5. Zdania pytające. Klasyfikacja ze względu na cel pytania i budowę.
6. Zdanie wykrzyknikowe jako wypowiedzenia z zabarwieniem uczuciowym.
7. Zdanie pojedyncze. Pojęcie składnika syntaktycznego. Składnik a wyraz. Części zdania.
8. Główne i drugorzędne części zdania (ogólna ch-ka).
9. Stosunki między częściami zdania i sposoby ich wyrażania.
10. Podmiot. Sposoby wyrażania. Rodzaje podmiotu.

- 11.Orzeczenie. Sposoby wyrażania. Typy orzeczeń.
- 12.Zdania jednoczłonowe. Ich rodzaje: nominalne i werbalne.
- 13.Sposoby łączenia orzeczenia z podmiotem. Zasady.
- 14.Dopełnienie. Typy dopełnień. Sposoby wyrażania.
- 15.Przydawka. Klasyfikacja przydawek. Sposoby wyrażania.
- 16.Podstawowe rodzaje okoliczników. Sposoby ich wyrażania.
- 17.Sposoby łączenia części grupy podmiotu i grupy orzeczenia (ogólna ch-ka).
- 18.Wyrazy w zdaniu poza związkami.
- 19.Interpunkcja zdania pojedynczego.
- 20.Pojęcie zdania złożonego. Podział wypowiedzeń złożonych.
- 21.Funkcjonalna i formalna klasyfikacja wypowiedzeń parataktycznych.
- 22.Strukturalne rodzaje wypowiedzeń hipotaktycznych. Wskaźniki zespolenia.
- 23.Klasyfikacja zdań podrzędnych ze względu na ich znaczenie (ogólna ch-ka).
- 24.Równoważnik zdania w wypowiedzeniu złożonym. Rodzaje.
- 25.Zdania wielokrotnie złożone. Wykresy. Graficzne przedstawienie struktury zdań złożonych.
- 26.Mowa niezależna i zależna. Zasady zamiany mowy niezależnej na zależną.
- 27.Interpunkcja zdania złożonego.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кравчук А. Польська мова – українцям: Іменна словозміна з елементами синтаксису. – Львів: Українська академія друкарства, 2008.
2. Bańko M. Wykłady z polskiej fleksji. Warszawa, 2002.
3. Bartnicka B. Gramatyka współczesnego języka polskiego dla cudzoziemców / B.Bartnicka, H. Satkiewicz. – Warszawa, 1990. – 278 s.
4. Bartnicka B. Uczymy się polskiego/ B.Bartnicka, W. Jekiel. – Warszawa, 1998. – 143 s.
5. Bąk P.Gramatyka języka polskiego / P.Bąk. – Warszawa, 1987. – 508 s.
6. Bugajski M. Świadomość językowa a świadomość lingwistyczna. Społeczne i naukowe potrzeby kultury języka (w:) Mowa rozświetlona myślą. Świadomość normatywno-stylistyczna współczesnych Polaków, red. J. Miodek. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 1999.
7. Buttler D. Kultura języka polskiego T. I-II. / D.Buttler, A.Kurkowska, A.Satkiewicz. – Warszawa, 1973, 1982.
8. Buttler D. Innowacje składniowe współczesnej polszczyzny / D.Buttler. – Warszawa, 1976.
9. Doroszewski W. Gramatyka opisowa języka polskiego z ćwiczeniami / W. Doroszewski. – Warszawa, 1961. – 321 s.
10. Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, red. K. Polański, Wrocław - Warszawa - Kraków 1995.

11. Gramatyka współczesnego języka polskiego, red. S. Urbańczyk (Fonetyka i fonologia, red. H. Wróbel, Kraków 1995, Morfologia, red. R. Grzegorzczkowska, R. Laskowski, H. Wróbel, Warszawa 1998).
12. Grzegorzczkowska R. Wykłady z polskiej składni, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2004.
13. Grzegorzczkowska R. Wprowadzenie do semantyki językoznawczej, wyd. IV, rozszerzone, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2010.
14. Grzegorzczkowska R. Zarys słowotwórstwa polskiego: słowotwórstwo opisowe. Skrypt dla studentów filologii polskiej, wyd. VI, PWN, Warszawa, 1984.
15. Grzegorzczkowska R. Zarys słowotwórstwa polskiego. Słowotwórstwo opisowe / R. Grzegorzczkowska. – Warszawa, 1982.
16. Grzegorzczkowska R. Słowotwórstwo współczesnego języka polskiego / R. Grzegorzczkowska, J. Puzynina. – Warszawa, 1979.
17. Jaworski M. Gramatyka opisowa języka polskiego z ćwiczeniami / M. Jaworski. – Warszawa, 1980. – 357 s.
18. Jaworski M. Podręczna gramatyka języka polskiego / M. Jaworski. – Warszawa, 1987. – 435 s.
19. Język polski: Encyklopedia w tabelach, red. W. Mizerski, Warszawa, 2000.
20. Kania, S. Zarys leksykologii i leksykografii polskiej / S. Kania, J. Tokarski. – Warszawa, 1984.
21. Karpowicz T. Gramatyka języka polskiego. Zarys, Warszawa 1999.
22. Kurkowska, H. Budowa słowotwórcza przymiotników polskich / H. Kurkowska. – Warszawa, 1985.
23. Madeja A., Achteлик A., Świątek M., Hajduk-Gawron W. Bądź na B1. Zbiór zadań z języka polskiego oraz przykładowe testy certyfikatowe dla poziomu B1, Universitas, Kraków, 2012.
24. Mędak S. Słownik form koniugacyjnych czasowników polskich, Wydawnictwo „Universitas”, Kraków 2005
25. Mędak S. Słownik odmiany rzeczowników polskich, Wydawnictwo „Universitas”, Kraków 2011.
26. Madeja A., Achteлик A., Świątek M., Hajduk-Gawron W. Bądź na B1. Zbiór zadań z języka polskiego oraz przykładowe testy certyfikatowe dla poziomu B1, Universitas, Kraków, 2012.
27. Mędak S. Słownik form koniugacyjnych czasowników polskich, Wydawnictwo „Universitas”, Kraków 2005.
28. Mędak S. Słownik odmiany rzeczowników polskich, Wydawnictwo „Universitas”, Kraków 2011.
29. Miodunka, W. Podstawy leksykologii i leksykografii / W. Miodunka. – Warszawa, 1984.
30. Nagórko A. Zarys gramatyki polskiej, Warszawa 1996.
31. Nagórko, A. Zarys gramatyki języka polskiego (ze słowotwórstwem) / A. Nagórko. – Warszawa, 2000.

32. Podracki J. Składnia polska / J. Podracki. – Warszawa, 1997.
33. Pyzik J. Przygoda z gramatyką. Fleksja i słowotwórstwo imion, Kraków, Universitas, 2011.
34. Szober S. Gramatyka języka polskiego, Warszawa, 1969.
35. Saloni Z. Czasownik polski. Odmiana, słownik, Warszawa, Wiedza Powszechna, 2001.
36. Strutyński J. Gramatyka polska / J. Strutyński. – Wyd. 4-e – Kraków, 2000. – 366 s.
37. Style współczesnej polszczyzny. Przewodnik po stylistyce polskiej, pod red. E. Malinowskiej, J. Nocoń, U. Żydek-Bednarczuk, Kraków, Universitas, 2013.
38. Tambor J. Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego / J. Tambor. – Warszawa, 2007. – 189 s. CD
39. Topolińska Z. Gramatyka współczesnego języka polskiego. Składnia / Z. Topolińska. – Warszawa, 1984.
40. Wiśniewski T. Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego / T. Wiśniewski. – Toruń, 2001. – 201 s.
41. Wierzchowska B. Fonetyka i fonologia języka polskiego / B. Wierzchowska. – Wrocław, 1980. – 213 s.
42. Wróbel H. Gramatyka języka polskiego, Kraków 2001.
43. Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin 2001.
44. Zdankiewicz-Jedynak D. Wykłady ze stylistyki, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

“ _ польська література _ ”

(назва дисципліни)

Średniowiecze

1. Kultura umysłowa i duchowa średniowiecza (główne nurty filozoficzne, teologiczne, mistyczne).
2. Główne gatunki piśmiennictwa średniowiecznego, ich geneza i rozwój.
3. Kronika jako gatunek z pogranicza historiografii i literatury.
4. Charakterystyka *Kroniki* Anonima zw. Gallem na tle tradycji europejskiej.
5. *Kronika* Mistrza Wincentego i jej retoryczno-alegoryczny charakter.
6. Elementy średniowieczne i renesansowe w twórczości Jana Długosza. *Roczniki* Jana Długosza w kontekście kronikarstwa średniowiecznego.
7. Kazania średniowieczne (*Kazania świętokrzyskie*, *Kazania gnieźnieńskie*, *Kazanie na dzień Wszystkich Świętych*).
8. Średniowieczne pieśni religijne w języku polskim (geneza, wzorce, gatunki, tematy, wartość literacka). „Bogurodzica” – język, treści religijne, artyzm, wersyfikacja.

Barok

9. Barok jako okres i prąd literacki. Nowożytne podstawy filozofii i estetyki baroku. Sarmatyzm jako forma ideologii szlacheckiej i jego ewolucja.
10. Poezja Daniela Naborowskiego (przejawy poetyki manierystycznej). Twórczość żołnierska Zbigniewa Morsztyna.
11. Rozwój emblematyki w polskiej poezji barokowej.
12. Biografia i twórczość Wacława Potockiego. Obraz heroicznej przeszłości w *Transakcji wojny chocimskiej* Wacława Potockiego i jego funkcje dydaktyczne.
13. *Pamiętniki* Jana Chryzostoma Paska (autor, narrator, bohater, poetyka gawędy). Cechy mentalności sarmackiej w świetle *Pamiętników* Jana Chryzostoma Paska.
14. Miłość i śmierć w *Roksolankach* Szymona Zimorowica. Nowe techniki poetyckie w literaturze barokowej.
15. Rozwój emblematyki w polskiej poezji barokowej. „Horacy chrześcijański” – Maciej Kazimierz Sarbiewski.

Oświecenie

16. Oświecenie jako epoka historycznoliteracka, granice czasowe. Podstawowe pojęcia filozofii oświeceniowej: racjonalizm, empiryzm, krytycyzm historyczny, libertynizm, deizm, ateizm. Інститути польського Просвітництва. (Colegium nobilium, obrady czwartkowe, szkoła rycerska).
17. Twórczość Ignacego Krasickiego (poematy heroikomiczne, satyry, bajki, powieść, publicystyka).
18. Poezja Stanisława Trembeckiego (m.in. *Sofiowka* jako klasycystyczny poemat opisowy).
19. Tomasz Kajetan Węgierski (epikureizm, libertynizm).

Romantyzm

20. Nazwa, światopogląd, filozofie, ramy chronologiczne romantyzmu. Filozofia romantyczna, program literacki romantyzmu, rola Wielkiej Emigracji. Gatunki literackie. Romantyzm w literaturze, kulturze i sztuce europejskiej – najwybitniejsi przedstawiciele.
21. Dyskusja między klasycyzmem i romantyzmem.
22. Twórczość Adama Mickiewicza. Towarzystwo Filaretów i Filomatów.
23. Analiza i interpretacja *Ody do młodości* A. Mickiewicza.
24. Analiza *Ballad i Romansów* na podstawie teorii romantyzmu. Ludowość w utworach romantycznych (*Romantyczność, Świtez, Świtezianka, Rybka, Lilie*).
25. Cykl utworów dramatycznych *Dziady. Dziady wileńsko-kowieńskie* (Część II, Część IV). *Dziady dreźnieńskie* (Część III)
26. Analiza inwokacji do *Pana Tadeusza*, plastyka opisów w utworze, swojskość wyidealizowana w Epilogu i z odwołaniami do całości utworu, Soplicowo – ośrodek kultywowania starych obyczajów i polszczyzny, charakterystyka obrazu szlachty przedstawionej w *Panu Tadeuszu*; *Pan Tadeusz* jako romantyczna epopeja, synkretyzm utworu, wątek miłosny, spór o zamek, Jacek Soplica jako bohater romantyczny, tradycja zajazdu, tło historyczne utworu.
27. Obrazy natury w utworach romantycznych (*Sonety Krymskie* A. Mickiewicza, *Rozłączenie* J. Słowackiego)
28. Motyw podróży w utworach romantycznych (sonety A. Mickiewicza. *Kordian* J. Słowackiego)

29. Twórczość Juliusza Słowackiego. *Kordian. Balladyna. Beniowski*.
30. Geneza *Kordiana* J. Słowackiego, werteryzm i hamletyzm Kordiana – analiza aktu I, podróże Kordiana, czyli droga przez mękę – akt II, samotna walka Kordiana z wrogiem; romantyczna koncepcja narodu – Przygotowanie wieku XIX, Kordian jako bohater romantyczny.
31. Z. Krasieński i jego *Nie-Boska komedia*. Geneza utworu, rola poety i poezji w romantyzmie na przykładzie Hrabiego Henryka i jego rodziny, obraz rewolucji w *Nie – Boskiej komedii* Krasieńskiego. Interpretacja tytułu utworu, Hrabia Henryk jako bohater romantyczny.
32. *Dziady* A. Mickiewicza, *Kordian* J. Słowackiego, *Nie-Boska Komedia* Z. Krasieńskiego jako dramaty romantyczne (cechy dramatu romantycznego).
33. Twórczość przedstawicieli Ukraińskiej szkoły polskich romantyków.
34. Twórczość Cypriana Kamila Norwida.
35. Twórczość Aleksandra Fredry (*Śluby panięskie...*, *Zemsta*)

Pozytywizm

36. Nazwa "pozytywizm" – geneza, cechy, podstawa filozoficzna i gówni filozofowie.
37. Ramy czasowe pozytywizmu (wydarzenia związane z otwarciem i zamknięciem epoki). Sytuacja społeczna w zaborach.
38. Fazy pozytywizmu, przedstawiciele (pisarze, poeci, krytycy), ich idee i pozycje w literaturze. Głównie tematy, problematyka, wątki wraz z przykładami z utworów, poezji, dramatów.
39. Głównie hasła pozytywistyczne wraz z przykładami z utworów (praca organiczna, praca u podstaw, asymilacja Żydów, emancypacja kobiet, los dziecka).
40. Głównie cechy pozytywistyczne (użytylizm, agnostycyzm, scjentyzm, monizm przyrodniczy, determinizm, obiektywizm i inne).
41. Najważniejsze prądy epoki (realizm i naturalizm), ich cechy i charakterystyka.
42. Cechy powieści realistycznej, naturalistycznej, historycznej, tendencyjnej wraz z przykładami z utworów.
43. Porównanie powieści i noweli według artykułu E. Orzeszkowej "Powieść a nowela".
44. Mowa ezopowa. Motyw sokoła. Charakterystyka wraz z przykładami z utworów.
45. Dominujące gatunki (ich cechy i charakterystyka) wraz z przykładami z utworów. Małe formy (nowela, opowiadanie, obrazek, szkic, felieton) oraz powieść, szkic powieściowy).
46. Rozwój prasy i publicystyki w pozytywizmie, gównie czasopisma oraz ich rola w życiu społecznym i literackim.
47. Życie i twórczość Elizy Orzeszkowej: dorobek powieściowy i nowelistyczny – tematy, problematyka, bohaterowie jako reprezentanci idei pozytywistycznych. Temat powstania styczniowego w twórczości polskich pozytywistów.
48. Życie i twórczość Henryka Sienkiewicza: dorobek powieściowy i nowelistyczny – tematy, problematyka, bohaterowie.
49. Życie i twórczość Bolesława Prusa: dorobek powieściowy i nowelistyczny – tematy, problematyka, bohaterowie.

50. Życie i twórczość Adama Asnyka: dorobek poetycki – tematy, problematy, bohaterowie.
51. Życie i twórczość Marii Konopnickiej: dorobek poetycki i nowelistyczny – tematy, problematy, bohaterowie.
52. Życie i twórczość Michała Bałuckiego jako dramaturga.
53. Związki polskich pozytywistów z Ukrainą.

Młoda Polska

54. Chronologia epoki oraz wyjaśnienie nazwy. Główne prądy artystyczne Młodej Polski: dekadentyzm, impresjonizm, symbolizm, ekspresjonizm. Naturalizm – cechy prądu i przedstawiciele. Secesja w sztukach plastycznych i literaturze Młodej Polski.
55. Filozofia Młodej Polski: Artur Schopenhauer, Friedrich Nietzsche, Henryk Bergson.
56. Programy okresu Młodej Polski – Przesmycki, Górski, Brzozowski. Program artystyczny przedstawiony w "Confiteorze" Stanisława Przybyszewskiego.
57. Odbicie prądów artystycznych epoki w liryce Kazimierza Przerwy-Tetmajera, Jana Kasprowicza i Leopolda Staffa. Ewolucja świadomości religijnej w *Hymnach* Jana Kasprowicza. Poetyka ekspresjonizmu w twórczości Tadeusza Micińskiego na przykładzie tomu *W mroku gwiazd*.
58. "Ludzie bezdomni" Stefana Żeromskiego: interpretacja tytułu, symbole w utworze, charakterystyka bohaterów, dziennik Joasi, problematyka społeczna. Znaczenie tytułu powieści, problematyka "bezdomności".
59. Nowelistyka Stefana Żeromskiego (*Silaczka, Doktor Piotr, Zmierzch, Rozdzióbią nas kruki, wrony...*).
60. Narracja, czas i przestrzeń w *Chłopach* Władysława Reymonta. Prawa oraz zmiany zachodzące w postępowaniu gromady lipieckiej przedstawionej w "Chłopach" W.S. Reymonta. Kompozycja *Ziemi obiecanej* Władysława Reymonta.
61. Teatr w okresie Młodej Polski
62. *Wesele* Wyspiańskiego jako modernistyczna interpretacja polskich mitów narodowych. Symbole w "Weselu" Stanisława Wyspiańskiego.
63. Wpływ koncepcji i rozwiązań scenicznych Maeterlincka na kształt sceniczny *Warszawianki*. Funkcja mitu (olimpijskiego, eleuzyjskiego) w *Nocy listopadowej*.

Dwudziestolecie międzywojenne

64. Periodyzacja literatury polskiej Dwudziestolecia.
Kierunki przemian w literaturze Dwudziestolecia międzywojennego.
65. Charakterystyka procesów politycznych i kulturalnych w latach 1918-1939.
66. Programy literackie Dwudziestolecia.
67. Ugrupowania literackie i kierunki [programy, poetyka, przedstawiciele]: ekspresjonizm, futuryści, Awangarda Krakowska, Skamandryci, Druga Awangarda - Awangarda Lubelska, Żagaryści, Kwadryga).
68. Poezja: W. Broniewskiego, K.I Gałczyńskiego, J. Iwaszkiewicza, Cz. Miłosza, M. Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, A. Słonimskiego, L. Staffa, K. Wierzyńskiego.
69. Psychologizm - objaśnienie pojęcia (omówienie na przykładach - T. Breza,

Z.Nałkowska, M.Chromański, M.Kuncewiczowa).

70. Katastrofizm, groteska - objaśnienie pojęć, omówienie na przykładach literackich (Żagary, Czechowicz, Witkacy, Jaworski).

71. Tradycja "wielkiego realizmu" - *Noce i dnie* Marii Dąbrowskiej.

72. Mistrzowie prozatorskiej awangardy: Stanisław Ignacy Witkiewicz, Bruno Schulz, Witold Gombrowicz.

73. Twórczość W. Gombrowicza (proza i dramat).

74. Twórczość S. I. Witkiewicza: proza, dramat, pojęcie Czystej Formy.

Literatura współczesna

75. Periodyzacja polskiej literatury współczesnej. Charakterystyka polskiej literatury współczesnej. Nowe zjawiska w poezji i prozie.

76. Pokolenia literackie.

77. Poezja lat 1939-1945 (Władysław Broniewski, Józef Łobodowski, Krzysztof Kamil Baczyński, Tadeusz Gajcy).

78. Proza okresu wojny i okupacji.

79. Poezja w latach 1945-1955. Realizm socjalistyczny. Spory i dyskusje. Literatura emigracyjna. Twórczość Zofji Nałkowskiej, Tadeusza Borowskiego, Gustawa Herlinga-Grudińskiego).

80. Powojenny dramat polski (Jerzy Szaniawski, Leon Kruczkowski).

81. Sytuacja i charakterystyka polskiej literatury w latach 1956-1968. "Prapremiera pięciu poetów": Stanisława Czycza, Jerzego Herasymowicza, Bohdana Drozdowskiego, Mirona Białoszewskiego i Zbigniewa Herberta jako reprezentantów nietradycyjnych nurtów poetyckich (klasycyzmu, poezji lingwistycznej, turpizmu, ludowej fantastyki).

82. Twórczość Wisławy Szymborskiej, Czesława Miłosza, Zbigniewa Herberta. Późna twórczość wielkich artystów.

83. Proza (Marek Hłasko, Jerzy Andrzejewski, Kazimierz Moczarski, Hanna Krall).

84. Dramat i teatr (Sławomir Mrożek, Tadeusz Różewicz).

85. Dziennik - pamiętnik - autobiografia oraz reportaż i felieton we współczesnej prozie polskiej (poszczególne przykłady utworów wraz z analizą).

86. Poezja "Nowej Fali".

87. Literatura wobec stanu wojennego (1982-1989): analiza sytuacji społecznej, charakterystyka twórczości literackiej.

88. Polska literatura najnowsza (twórczość O. Tokarczuk, A. Libery).

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Chrzanowski J. Historia literatury niepodległej Polski (965-1795). – Warszawa, 1971. – 372 s., 1983. – 868 s.
2. Historia literatury polskiej w zarysie. – T. 1,2. – Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1983. – 358 s. (I) 359 s. (II) 1987-358 s. (I) 370 s. (II)
3. Jerschina E. Libera Z. Historia literatury polskiej. – Warszawa: PWN, 1981. - 368 s.

4. Kleiner J. Zarys dziejów literatury polskiej od początków do 1918 roku. – Wrocław – Warszawa – Kraków: Zakład narodowy imienia Ossolińskich, 1968. – 567 s.
5. Krajewski K. Średniowiecze – Oświecenie: Podręcznik. – Warszawa: Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, 1981. – 350 s.
6. Krzyżanowski J. Dzieje literatury polskiej. – Warszawa, 1979. – 768 s. 1970 – 680 s.
7. Libera Z. Literatura polska: Od Średniowiecza do Oświecenia. – Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe, 1988. – 456 s.
8. Literatura polska od Średniowiecza do pozytywizmu / pod. Red. J. Jakubowskiego. – Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe, 1975. – 834 s.
9. Mortkowicz-Olczakowa H. Bunt wspomnień. – Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1961. – 432 s.
10. Starnawski J. Średniowiecze. – Warszawa: Wydawnictwo szkolne i pedagogiczne, 1983. – 384 s.
11. Barycz H. W blaskach epoki Odrodzenia. – Warszawa: Państwowy instytut wydawniczy, 1968. – 484 s.
12. Chrzanowski J. Historia literatury niepodległej Polski (965-1795). – Warszawa, 1971. – 372 s., 1983. – 868 s.
13. Historia literatury polskiej w zarysie. – T. 1,2. – Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1983. – 358 s. (I) 359 s. (II) 1987-358 s. (I) 370 s. (II)
14. Jerschina E. Libera Z. Historia literatury polskiej. – 368 s.
15. Hernas Cz. Literatura baroku. – Wrocław, 1995.
16. Majda J. Okresy literackie. – Warszawa, 1983.
17. Kleiner J. Zarys dziejów literatury polskiej od początków do 1918 roku. – Wrocław – Warszawa – Kraków: Zakład Narodowy imienia Ossolińskich, 1968. – 567 s.
18. Krajewski K. Średniowiecze – Oświecenie: Podręcznik. – Warszawa: Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, 1981. – 350 s.
19. Krzyżanowski J. Dzieje literatury polskiej. – Warszawa, 1979. – 768 s. 1970 – 680 s.
20. Libera Z. Literatura polska: Od Średniowiecza do Oświecenia. – Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1988. – 456 s.
21. Literatura polska od Średniowiecza do pozytywizmu / pod. Red. J. Jakubowskiego. – Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1975. – 834 s.
22. Mortkowicz-Olczakowa H. Bunt wspomnień. – Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1961. – 432 s.
23. Sajkowski A. Barok. – Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1972. – 416 s.
24. Klimowicz M. Oświecenie. – Wrocław, 1980.
25. Kleiner J. Zarys dziejów literatury polskiej. – Wrocław, 1972.
26. Miłosz Cz. Historia literatury polskiej. – Warszawa, 1970
27. Krzyżanowski J. Dzieje literatury polskiej. – Warszawa, 1970
28. Chrzanowski I. Literatura polska od Średniowiecza do Oświecenia. – W., 1982.
29. M. Dernałowicz, Adam Mickiewicz, Warszawa, 1985.

30. J. Kleiner, Zygmunt Krasiński. Studia, Warszawa, 1998.
31. Kowalczykowska, Słowacki, Warszawa, 1994.
32. J. Maciejewski, Cyprian Norwid, Warszawa, 1992.
33. K. Poklewska, Aleksander Fredro, Warszawa 1977.
34. M. Janion, M. Żmigrodzka, Romantyzm i historia, Warszawa 1987.
35. J. Starzyński, O romantycznej syntezie sztuk. Delacroix, Chopin, Baudelaire, Warszawa, 1965.
36. Studia o romantyzmie (przekłady), „Pamiętnik Literacki” 1978, z. 1.
37. Studia romantyczne, red. M. Żmigrodzka, Wrocław 1979 albo: Problemy polskiego romantyzmu, red. jw. Seria I-III, W. 1971-1981 (jeden tom).
38. M. Janion, Gorączka romantyczna, Warszawa, 1976.
39. J. Kamionka-Straszakowa, Nasz naród jak lawa. Studia z literatury i obyczaju doby romantyzmu, Warszawa 1986.
40. Borkowska G. Pozytywiści i inni / G. Borkowska. – Warszawa : Wyd-wo Naukowe PWN, 1996. – 214 s.
41. Ichnatowicz E. Literatura polska drugiej połowy XIX wieku (1864–1914) / Ichnatowicz E. – Warszawa : Trio, 2000. – 359 s.
42. Літературознавча енциклопедія: У 2 т. / Автор-укладач Ю. І. Ковалів. - К. : ВЦ "Академія", 2007.
43. Słownik terminów literackich / [pod red. J. Sławińskiego]. – Wrocław – Warszawa – Kraków : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2007. – 706 s.
44. H. Markiewicz, Pozytywizm, Warszawa, PWN, 2000.
45. J. Bachórz, Pozytywizm (podręcznik dla szkół ponadpodstawowych), Stentor, 1995.
46. Obraz Literatury Polskiej, seria IV: Literatura polska w okresie realizmu i naturalizmu, t.1-4, Warszawa, 1965-71.
47. Słownik Literatury Polskiej XIX wieku, pod red. J. Bachórze i A. Kowalczykowej.
48. A. Hutnikiewicz, Młoda Polska, Warszawa, PWN, 2000.
49. M. Podraza-Kwiatkowska, Literatura Młodej Polski, Warszawa 1992, 2000.
50. A. Makowiecki, Młoda Polska (w serii: Biblioteka „Polonistyki”), WSiP 1987.
51. A. Makowiecki, Literatura Młodej Polski (podręcznik dla kl. III szkoły średniej)
52. J. Tomkowski, Młoda Polska, Warszawa 2001.
53. J. Kulczycka Saloni, I. Maciejewska i in., Młoda Polska (w serii: Literatura polska)
54. Obraz Literatury Polskiej, seria V: Literatura okresu Młodej Polski, t. 1-4, pod red. K. Wyki, A. Hutnikiewicza i M. Puchalskiej, Warszawa – Kraków, 1968-1977.
55. W kręgu Młodej Polski. Studia i szkice, red. J. Sztachelska, Białystok, 1998.
56. K. Wyka, Modernizm polski, Charakterystyka okresu Młodej Polski, Programy, syntezy i polemiki literackie okresu, Młoda Polska jako problem i model kultury, Wstęp do „Pałuby”, w: Młoda Polska, t. 1-2, Kraków, 1977.
57. M. Stala, Metafora w liryce Młodej Polski. Metamorfozy widzenia poetyckiego, Warszawa, 1988.
58. J. KWIATKOWSKI, Dwudziestolecie Międzywojenne, Warszawa 2003 lub Literatura Dwudziestolecia, Warszawa 1993.

- 59.Cz. BRZOZA, Andrzej Leon SOWA – Historia Polski 1918–1945, Kraków 2006.
60. Słownik literatury polskiej XX wieku, red. Alina Brodzka i in., Wrocław – Warszawa – Kraków 1996 (hasła: awangarda, dadaizm, futuryzm, katastrofizm, neorealizm, Skamander).
61. Antologia polskiego futuryzmu i nowej sztuki, wstęp i komentarz Z. Jarosiński, wybór i oprac. tekstów H. Zaworska, Wrocław 1978, BN I 230 (tu: Tytus Czyżewski, Bruno Jasiński, Stanisław Młodożeniec, Anatol Stern).
62. Poezja polska okresu międzywojennego. Antologia, [oprac.] M. Głowiński, J. Sławiński, t. 1-2, Wrocław 1997, BN I 235 (tu zwłaszcza: Włodzimierz Bąk, Władysław Broniewski, Jan Brzękowski, Stanisław Czernik, Kazimiera Iłakowiczówna, Mieczysław Jastrun, Bronisława Ostrowska, Jerzy Liebert, Beata Obertyńska, Władysław Sebyła, Anatol Stern, Adam Ważyk, Emil Zegadłowicz).
- 63.Literatura polska XX w.t.2/Przewodnik encyklopedyczny. Wydawnictwo Naukowe PWN, 2000
- 64.Literatura polska. Encyklopedia PWN. Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007.
- 65.P. Czapliński, P. Śliwiński, Literatura polska 1976–1998, Kraków, 1999.
- 66.A. Legeżyńska, P. Śliwiński, Poezja polska po 1968 roku, Warszawa, 2000
- 67.Dwadzieścia lat literatury polskiej 1989–2009. Idee, ideologie, metodologie / pod red. A. Galant, I.Iwasiów, Szczecin 2008.
- 68.Dwadzieścia lat literatury polskiej 1989–2009. Życie literackie po 1989 roku / pod red. D.Nowackiego, K. Uniłowskiego, Katowice 2010. Część 1 i 2.
- 69.Literatura polska 1990–2000, T. 1, 2, pod red. T. Cieślaka i K. Pietrych, Kraków 2002.
- 70.Normalność i konflikty. Rozważania o literaturze i życiu literackim w nowych czasach / pod red. P.Czaplińskiego, P. Śliwińskiego, Poznań, 2006.
- 71.Nowa poezja polska. Twórcy – tematy – motywy / pod red. T. Cieślaka, K. Pietrych, Kraków 2009.
- 72.Nowe dwudziestolecie (1989–2009). Rozpoznania. Hierarchie. Perspektywy / pod red. H. Gosk, Warszawa 2010.
- 73.Nowe dwudziestolecie. Szkice o wartościach i poetykach prozy i poezji lat 1989-2009 / pod red. P.Śliwińskiego, Poznań 2011.
- 74.20-lecie. Teatr polski po 1989 / pod red. D. Jarząbek, M. Kościelniaka, G. Niziołka, Kraków 2010.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.